

Στρατηγική και το Σχέδιο Δράσης για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιων Περιοχών 2018-2028

Απόσπασμα Όρων Εντολής

Αρμόδια υπηρεσία

Η Αναθέτουσα Αρχή, είναι το Τμήμα Περιβάλλοντος, του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, που εδρεύει στη ταχυδρομική διεύθυνση 1498 Λευκωσία, Τηλ. +357 22408900, Τηλεομ. +357 22774945, Ηλ. διεύθυνση director@environment.moa.gov.cy και είναι αρμόδιο για τη διαχείριση της Σύμβασης και τη διοίκηση του έργου.

Γενικός στόχος

Ο γενικός στόχος του έργου, του οποίου αυτή η Σύμβαση θα είναι ένα μέρος, είναι ο ακόλουθος:

Η υιοθέτηση ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού και διαχείρισης παράκτιων περιοχών σε συνδυασμό με την επίτευξη καλύτερου συντονισμού όλων των διαδικασιών και των αρμοδίων φορέων ή μηχανισμών άσκησης πολιτικής που έχουν επίδραση στην παράκτια ζώνη, ώστε να διασφαλίζεται η αειφόρος ανάπτυξή τους μέσω της ολοκληρωμένης προσέγγισης. Ο στόχος θα επιτευχθεί μέσω της υλοποίησης δράσεων, σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης.

Ειδικοί στόχοι

Οι ειδικοί στόχοι της Σύμβασης, όπως αναλύονται στο Πρωτόκολλο για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιων Περιοχών (Πρωτόκολλο), στη Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή στην Ευρώπη της ολοκληρωμένης διαχείρισης των παράκτιων ζωνών (Σύσταση), στην Οδηγία για το Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό (Οδηγία), τη Στρατηγική της Κύπρου για μια Εθνική Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική (Στρατηγική), στην Ανακοίνωση «Γαλάζια ανάπτυξη, ευκαιρίες για βιώσιμη ανάπτυξη στους τομείς της θάλασσας και της ναυτιλίας» (Ανακοίνωση), στη Διακήρυξη της Λεμεσού (Limassol Declaration) και την Οδηγία Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική (ΟΠΘΣ) είναι οι ακόλουθοι:

1. Διευκόλυνση της αειφόρου ανάπτυξης των παράκτιων ζωνών μέσω ολοκληρωμένου σχεδιασμού των δραστηριοτήτων, λαμβανομένου υπόψη ότι η οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη συνάδει με το περιβάλλον και το τοπίο (Πρωτόκολλο).
2. Διατήρηση των παράκτιων ζωνών προς όφελος των σημερινών και μελλοντικών γενεών (Πρωτόκολλο).

3. Εξασφάλιση της αειφόρου εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων, ιδίως όσον αφορά τα ύδατα και τους ορυκτούς πόρους (Πρωτόκολλο).
4. Προστασία του παράκτιου περιβάλλοντος, με βάση την οικοσυστημική προσέγγιση (ecosystem based approach), και τη διατήρηση της ακεραιότητας των παράκτιων οικοσυστημάτων (υγρότοποι, εκβολές ποταμών, θαλάσσια ενδιαιτήματα, παράκτια δάση και θίνες) και τοπίων και της γεωμορφολογίας των παράκτιων ζωνών (Πρωτόκολλο και Σύσταση, ΟΠΘΣ).
5. Αναγνώριση της απειλής για την αποτροπή ή/και μείωση των αποτελεσμάτων των φυσικών κινδύνων και ειδικότερα της αλλαγής του κλίματος στις παράκτιες ζώνες, που μπορούν να προκληθούν από φυσικές αιτίες ή ανθρωπογενείς δραστηριότητες (Πρωτόκολλο και Σύσταση).
6. Επίτευξη συνοχής μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών πρωτοβουλιών και μεταξύ όλων των αποφάσεων που λαμβάνονται από τις δημόσιες αρχές, σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, οι οποίες επηρεάζουν τη χρήση των παράκτιων ζωνών (Πρωτόκολλο).
7. Βελτίωση συντονισμού πολιτικών / δράσεων, όπου είναι απαραίτητο μέσω των αρμόδιων φορέων ή μηχανισμών, τόσο στη θάλασσα όσο και στη ξηρά, στα πλαίσια της ολοκληρωμένης προσέγγισης (Σύσταση και Στρατηγική).
8. Συνεκτίμηση και διαχείριση των αλληλεπιδράσεων ξηράς-θάλασσας, μέσω του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού (Οδηγία).
9. Παροχή βιώσιμων οικονομικών ευκαιριών και επιλογών απασχόλησης, διασφαλίζοντας γαλάζιες θέσεις εργασίας (Σύσταση και Ανακοίνωση, Διακήρυξη).
10. Προώθηση της συνεργασίας κρατών μελών και τρίτων χωρών (Πρωτόκολλο και Οδηγία και ΟΠΘΣ).

Γεωγραφική κάλυψη

Η γεωγραφική κάλυψη της εθνικής Στρατηγικής και του σχεδίου Δράσης για την ΟΔΠΠ είναι η περιοχή της Μεσογείου Θάλασσας, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 1 της Σύμβασης της Βαρκελώνης. Η περιοχή αυτή περιλαμβάνει την παράκτια ζώνη της Κυπριακής Δημοκρατίας και οριοθετείται από:

- α) το θαλάσσιο όριο των παράκτιων ζωνών, το οποίο είναι το εξωτερικό όριο των χωρικών υδάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας,
- β) το χερσαίο όριο των παράκτιων ζωνών, το οποίο είναι το όριο των ανάλογων παράκτιων μονάδων, όπως αυτό θα οριστεί από την πολυκριτηριακή ανάλυση, στην παρούσα Σύμβαση.

Εκθέσεις

Ο Ανάδοχος θα πρέπει να υποβάλει στην Αναθέτουσα Αρχή τις παρακάτω Εκθέσεις (πλέον των παραδοτέων που αναφέρονται στην παράγραφο 4.2.) σχετικά με την εκτέλεση των δραστηριοτήτων του Αντικειμένου της Σύμβασης και με τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν:

- Έκθεση Έναρξης (Scoping Report) – εντός **δύο (2) μηνών** από την υπογραφή της Σύμβασης
- Ενδιάμεσες Εκθέσεις – ως αναλύεται πιο κάτω καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της Σύμβασης
 - Πρώτη Ενδιάμεση Έκθεση – εντός **έξι (6) μηνών** από την έγκριση της Έκθεσης Έναρξης
 - Δεύτερη Ενδιάμεση Έκθεση – εντός **τριών (3) μηνών** από την έγκριση της Πρώτης Ενδιάμεσης Έκθεσης
 - Τρίτη Ενδιάμεση Έκθεση – εντός **έξι (6) μηνών** από την έγκριση της Δεύτερης Ενδιάμεσης Έκθεσης
- Τελική Έκθεση – στο τέλος της περιόδου υλοποίησης της Σύμβασης (24 μήνες).

Η **Έκθεση Έναρξης (Scoping Report)** θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- τα συμπεράσματα των αρχικών συζητήσεων με την Αναθέτουσα Αρχή και τις πρώτες διαπιστώσεις του Αναδόχου σχετικά με τις συνθήκες του Αντικειμένου της Σύμβασης όπως έχουν διαμορφωθεί κατά την έναρξή του,
- τα κύρια θέματα που εντοπίστηκαν,
- τις άμεσες ενέργειες που προτείνονται και τις προτεραιότητες που τίθενται,
- το επικαιροποιημένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του Αντικειμένου της Σύμβασης, με σημειωμένα τα κρίσιμα σημεία,
- το πρόγραμμα εργασιών για την υλοποίηση του Αντικειμένου της Σύμβασης,
- ανάλυση των εναλλακτικών επιλογών εκπόνησης νέας εθνικής Στρατηγικής ΟΔΠΠ ή αναθεώρησης του Προγράμματος CAMP Cyprus, ως η εθνική Στρατηγική για την ΟΔΠΠ που εκπονήθηκε την περίοδο 2006-2008, και υπόδειξη της βέλτιστης επιλογής.

Οι **Ενδιάμεσες Εκθέσεις** θα πρέπει να περιλαμβάνουν:

- παρουσίαση της προόδου όλων των δραστηριοτήτων και της εκπόνησης όλων των παραδοτέων (θα πρέπει να γίνεται σαφής διάκριση των δραστηριοτήτων που είναι σε εξέλιξη, αυτών που έχουν ολοκληρωθεί και αυτών που δεν έχουν ακόμη ξεκινήσει), καταγραφή των συναντήσεων που πραγματοποιήθηκαν με στελέχη της Αναθέτουσας Αρχής ή/ και άλλων εμπλεκόμενων φορέων,

- επικαιροποιημένο πρόγραμμα εργασιών για την περίοδο μέχρι την υποβολή της επόμενης Ενδιάμεσης Έκθεσης,
- παρουσίαση της προόδου υλοποίησης των ενεργειών που αποφασίστηκε να πραγματοποιηθούν για την επίλυση παλαιότερων προβλημάτων,
- εντοπισμό προβλημάτων και προτάσεις επίλυσής τους,
- αναλυτικότερα, θα περιλαμβάνουν:

Πρώτη Ενδιάμεση Έκθεση: Πολυκριτηριακή ανάλυση για τον καθορισμό του χερσαίου ορίου της παράκτιας ζώνης, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 του Πρωτοκόλλου για την ΟΔΠΠ. Το χερσαίο αυτό όριο και το θαλάσσιο όριο, το οποίο είναι το εξωτερικό όριο της χωρικής θάλασσας της Κυπριακής Δημοκρατίας, θα αποτελέσουν τη γεωγραφική κάλυψη της περιοχής εφαρμογής της εθνικής Στρατηγικής ΟΔΠΠ και του Σχεδίου Δράσης της. Τα κριτήρια θα λάβουν υπόψη ανάμεσα σε άλλα τα ακόλουθα:

- (α) την αύξηση της ανθρωπογενούς πίεσης στις παράκτιες ζώνες,
- (β) τους κινδύνους που απειλούν τις παράκτιες ζώνες λόγω της αλλαγής του κλίματος,
- (γ) την απώλεια βιοποικιλότητας των παράκτιων οικοσυστημάτων,
- (δ) την υποβάθμιση των παράκτιων τοπίων,
- (ε) την ποικιλομορφία και τα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά των παράκτιων ζωνών,
- (στ) τη διάβρωση των ακτών,
- (ζ) την πολιτιστική κληρονομιά,
- (η) τους οικονομικούς και κοινωνικούς πόρους των παράκτιων ζωνών,
- (θ) τις οικονομικές δραστηριότητες των παράκτιων ζωνών.

Δεύτερη Ενδιάμεση Έκθεση: Ανάλυση δομών φορέων και μηχανισμών και καταγραφή πολιτικών και αρμοδιοτήτων που έχουν επίδραση στην παράκτια ζώνη, με σκοπό το συντονισμό και την υλοποίηση της εθνικής Στρατηγικής και του Σχεδίου Δράσης για την ΟΔΠΠ. Η υφιστάμενη δομή και ο ρόλος της Ομάδας Εργασίας ΘΧΣ και ΟΔΠΠ, καθώς και άλλων δομών, θα αξιολογηθούν. Είναι απαραίτητο να αναζητηθούν μηχανισμοί της αγοράς, μεταξύ των οποίων φορολογικά μέτρα και επιχορηγήσεις (π.χ. μεταφορά δικαιωμάτων ανάπτυξης, επιδοτήσεις επιχειρήσεων για την καινοτομία, κ.α.) προκειμένου να επιτευχθούν οι στρατηγικοί στόχοι. Άλλοι μηχανισμοί παρακολούθησης των πολιτικών / νομοθεσιών που έχουν επίδραση στην παράκτια ζώνη (π.χ. ρύπανση της θάλασσας) θα αξιολογηθούν και όπου κρίνονται ελλειπείς ή / και συγκρουόμενοι να προτείνονται τρόποι ρύθμισης τους.

Τρίτη Ενδιάμεση Έκθεση: εκπόνηση της εθνικής Στρατηγικής για την ΟΔΠΠ, σύμφωνα με το άρθρο 18 του Πρωτοκόλλου για την ΟΔΠΠ και τους στόχους και τις αρχές της ολοκληρωμένης διαχείρισης που προβλέπονται σε αυτό. Η δομή και τα περιεχόμενα της θα βασιστούν στην Έκθεση «*Κατευθυντήριες γραμμές για εκπόνηση των εθνικών Στρατηγικών ΟΔΠΠ όπως απαιτείται από το Πρωτόκολλο ΟΔΠΠ*», 2015, του Κέντρου Προτεραιότητας PAP/RAC, του Οργανισμού Περιβάλλοντος των Ηνωμένων Εθνών.

Στην εθνική Στρατηγική, η οποία βασίζεται σε ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης, τίθενται στόχοι, καθορίζονται αιτιολογημένες προτεραιότητες, προσδιορίζονται τα παράκτια οικοσυστήματα που χρειάζονται διαχείριση, καθώς επίσης και όλοι οι σχετικοί συντελεστές και διαδικασίες, απαριθμούνται τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν και το κόστος τους, καθώς επίσης και τα θεσμικά όργανα και τα νομικά και διαθέσιμα οικονομικά μέσα, και καθορίζεται χρονοδιάγραμμα εφαρμογής. Για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της εθνικής στρατηγικής απαιτείται ο καθορισμός κατάλληλων δεικτών. Προκαταρκτικό όραμα, προτεραιότητες, στόχοι της Στρατηγικής ΟΔΠΠ, καθορίστηκαν από την Αναθέτουσα Αρχή, σε συνεργασία με την Ομάδα Εργασίας Θαλάσσιου, Χωροταξικού Σχεδιασμού και Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παράκτιων Περιοχών.

Επιπρόσθετα, για να καταστεί δυνατή η εφαρμογή της εθνικής στρατηγικής και του σχεδίου δράσης για τις παράκτιες ζώνες, ο Ανάδοχος προτείνει κατάλληλα οικονομικά, χρηματοοικονομικά ή/και φορολογικά μέσα με σκοπό την υποστήριξη τοπικών, περιφερειακών και εθνικών πρωτοβουλιών για την ΟΔΠΠ, καθώς και πολιτικές πρόληψης των φυσικών κινδύνων και καταστροφών.

Η Τελική Έκθεση θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- καταγραφή όλων των δραστηριοτήτων που υλοποιήθηκαν και των παραδοτέων που εκπονήθηκαν,
- εκτίμηση του βαθμού επίτευξης των αναμενόμενων αποτελεσμάτων,
- προτάσεις για μελλοντικές ανάγκες της Αναθέτουσας Αρχής σχετικές με το Αντικείμενο της Σύμβασης που υλοποιήθηκε,
- κατάρτιση Σχεδίου Δράσης για την ΟΔΠΠ, στο οποίο προσδιορίζεται οι προσανατολισμοί της εθνικής στρατηγικής και η εφαρμογή της στο κατάλληλο εδαφικό επίπεδο, καθορίζοντας, μεταξύ άλλων και όπου απαιτείται, τις φέρουσες ικανότητες τους και τους όρους για την κατανομή και τη χρήση των αντίστοιχων θαλάσσιων και χερσαίων τμημάτων των παράκτιων ζωνών. Το Σχέδιο Δράσης θα λαμβάνει υπόψη τις αναγκαίες δράσεις για τη συντονισμένη αντιμετώπιση των αλληλεπιδράσεων μεταξύ ξηράς και θάλασσας (land-sea interaction) καθώς και των δραστηριοτήτων στο θαλάσσιο και παράκτιο χώρο. Ενδεικτικές δράσεις του Σχεδίου Δράσης αφορούν ανάληψη δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων, παροχή διεπιστημονικής έρευνας, κατάρτιση μηχανισμών / δικτύων παρακολούθησης και παρατήρησης.

- ετοιμασία, όπου απαιτείται, Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την εκτίμηση του σχεδίου δράσης που επιδρά στις παράκτιες ζώνες.